

مسئولیت اجتماعی دانشگاه و دانشکده علوم اجتماعی

دکتر غلامرضا غفاری - استاد جامعه‌شناسی و رئیس دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

نهاد دانشگاه در شکل جدید آن در ایران عمری بالغ بر یک صد سال دارد، و در این سال‌ها همواره چه از طریق افزایش آگاهی عمومی، تربیت نیروهای علمی متخصص در عرصه‌های گوناگون، سهمیم بودن در چرخه دانش و فناوری، حضور در رخدادهای سیاسی، فرهنگی و اجتماعی در سطح ملی توانسته نقشی به‌سزا در تاریخ این سرزمین ایفا کند. اندوخته‌ای را برای خود کسب کرده و تبدیل به امر و جریان تاریخی شده و واجد ویژگی‌های نهاد بودن شده است. نهاد دانشگاه مظهر بیداری و هوشیاری جامعه بوده است و همواره در دفاع از استقلال، آزادی و پیشرفت کشور نقشی پیشگام داشته و بسیاری از تهدیدها را به فرصت‌هایی به نفع کشور تبدیل کرده است، به گونه‌ای که نمی‌توان تاریخ اجتماعی، سیاسی و فرهنگی یک‌صد ساله ایران را بدون دیدن نهاد دانشگاه نوشت. در عین حال، آگاه و ناظر به این مهم که دانشگاه روابط و مناسباتش را با نهادهای سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی، جهان فناوری، کسب و کار و مهم‌تر از همه در روزهای سخت و دشوار جامعه چگونه تنظیم می‌کند و چه خدمتی را به جامعه ارائه می‌کند. وجه انضمامی‌تر این وقوف و آگاهی این است که دانشگاه چگونه به جامعه ملی و محلی خود سود می‌رساند. آیا صرف تربیت نیروی انسانی متخصص کافی است یا باید سازوکارهای لازم برای ایفای نقش فعال‌تر نهاد دانشگاه فراهم شود؟ با پررنگ شدن دغدغه‌هایی از این دست، مسئولیت اجتماعی دانشگاه بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. به گونه‌ای که امروزه اغلب مراکز آموزش عالی دنیا مترصد رفع موانع دستیابی شهروندان به منابع دانش هستند. این مراکز دانشگاهی، در رویکرد جدیدشان نه تنها محتویات آموزشی را انحصاری نمی‌دانند بلکه به مدد فناوری‌های نوین آموزشی و بهره‌گیری از ابزارهای اینترنتی و ارتباطی آن را حتی در دسترس شهروندان دیگر کشورها قرار می‌دهند. آنها با چنین شیفت پارادایمی تولیدات دانشی خود را فراتر از مرزهای سرزمینی تبلیغ و ترویج می‌کنند و بقاء گفتمان و پارادایم علمی یک مرکز دانشگاهی را اطمینان و پایداری بیشتری می‌بخشند. ایده اصلی مسئولیت اجتماعی دانشگاه این است که دانشگاه به عنوان عضوی از اجتماع که منابع و مزایایی را از آن دریافت می‌کند، رسالت دارد تا به حل مسائل جامعه بپردازد و به آن خدمت کند. بر این مبنا دانشگاه‌ها در برنامه راهبردی خود به امر مسئولیت اجتماعی دانشگاه توجه دارند. دانشکده علوم اجتماعی در مجموعه دانشکده‌های دانشگاه در حوزه‌های بینشی، نظری، سیاستی و کاربردی در باب موضوع و مسئله مسئولیت اجتماعی نقش و سهم ویژه‌ای دارد. چرا که در واکاوی نظری و تعیین معنای واقعی اصطلاح و سازه مسئولیت اجتماعی دستمایه‌های نخبگی و فکری بیشتری را در انبان خود دارد و نیز به

لحاظ سیاسی و عملی نیز می‌تواند افق‌گشایی کند. به این سبب انتظار می‌رود در زمانه و شرایط به نسبت سختی که کشورمان در آن قرار گرفته، خانواده بزرگ دانشکده علوم اجتماعی که تنوعی از اندیشمندان و دانشجویان حوزه علوم اجتماعی را با خود دارد در چارچوب مسئولیت اجتماعی اندیشه‌ها و پیشنهادات صائب خود را به منظور کمک به عبور از شرایط سخت و کسب دستاوردهای بیشتر و نیز کمک به مجموعه‌های مختلفی که هر کدام بنا به وظایف ذاتی و مسئولیت اجتماعی‌شان اقدام و اهتمامی دارند؛ در قالب نوشته‌های کوتاه و یا کلیپ‌های ویدئویی و ... عرضه نمایند تا در قسمت مسئولیت اجتماعی سایت دانشکده بارگذاری شود تا افراد و جمع‌های مختلف بتوانند از آنها بهره ببرند.